

1096
39 bis

LEGEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR

Noua lege a învățământului primar a intrat în vigoare de la începutul acestei luni. Nu am făcut această lege de dragul legiferării, ci pentru că se simțea nevoia unui cadru nou, alcătuit după principiile de orânduire ale Statului nostru de astăzi.

Scoala românească trebuie adaptată cerințelor vieții noastre naționale, de aceea eră nevoie de schimbări în structura ei. Supraveghind de aproape mersul ei, pe profesori și pe elevi în îndeplinirea îndatoririlor lor, corectând neajunsuri pe care experiența zilnică ni le-a arătat, nu trebuie totuși să rămânem fixați rigid într-o anumită schemă, care nu mai corespundeă spiritului vremii.

Învățământul primar, care la noi are nevoie de o largă dezvoltare și care trebuie să stea în centrul preocupărilor noastre, trebuie să ne atragă în special atenția. Urmând îndemnul necontenit ale Majestății Sale Regelui, care are așintite privirile cu multă grijă asupra școlii românești, am veghiat hotărât asupra ei. Și trebuie să mărturisesc acum, la încheierea unui an de muncă școlară, că învățătorii au răspuns frumos la chemarea plină de dragoste a înțeleptului nostru Suveran.

Bilanțul activității școlii noastre se încheie în acest an cu un frumos excedent. Dar pentru a mă limita numai la școala primară, trebuie să observ și să o spun tuturor că anul acesta învățătorii și-au făcut bine datoria. Rapoartele dela Inspectorate și Revizorate nu mai arată numeroasele lipsuri dela catedră din trecut, nici nesfârșitele concedii de odinicară. Dascălii au stat la școală, n'au lipsit dela clasă, iar roadele nu au întârziat să se vadă.

Oricine este isbit dela început de faptul că anul acesta avem cea mai mare frecvență școlară decând există școala primară. Sunt comune și județe, unde avem o frecvență de 96% din numărul copiilor. Dacă învățătorii n'au lipsit și și-au făcut datoria, au venit și copiii la școală. Ne mai fiind protecția politică de altădată, prin care se ridicau amenzi și pedepsele celor căzuți în culpă, fiecare a știut că nu poate rămâne nesancționat atunci când se abate dela lege și dela datoria sa.

Dar, în afară de aceasta, trebuie să recunosc că învățătorii au revenit la dragostea de profesiunea lor și vor continuă să intensifice

./.

munca pentru pregătirea cât mai temeinică a copiilor neamului nostru. Lipsa de preocupări politicianiste, le-a dat libertatea spirituală și răgazul trebuitor pentru a intra în toate activitățile, care se îmbină și se întrepătrund cu școala. Deaceia îi vedeți pe învățători, alături de profesorii secundari, în activitatea străjerească și în Serviciul Social.

Toți se reculeg și în sufletul lor își face drum din ce în ce mai puternic conștiința datoriei și dragostea de meseria lor.

În asemenea condiții eră nevoie și de acel cadru nou, despre care am amintit și pe care-l formează legea școlară.

Învățământul primar are menirea de a pregăti pe om pentru a putea înfruntă nevoile vieții. În lupta cu ele desigur că mintea omenească are un rol covârșitor. Inteligența care născocoște, care inventează mijloace de a învinge natura și de a o supune, este darul divin dat omului. Ea va reuși însă în această misiune a sa, cu atât mai bine cu cât va fi mai înzestrată și mai cultivată.

Noi nu putem reface experiența fiecărei generații, începând dela omul primitiv și până astăzi, ci știința o condensează și pe baza ei creează mai departe, iar școala transmite din generație în generație rezultatele acestei munci și experiențe științifice. Școala primară dă copiilor cea mai elementară și cea mai necesară pregătire pentru orientarea omului în viață și pentru înfruntarea greutăților ei.

Deaceia școala primară trebuie să fie construită numai în acest scop. Societatea are nevoie de ordine și de încadrarea fiecăruia la locul convenit, pentruca fiecare să-și dea aportul său de muncă. Trebuie să existe însă și un suport moral, o credință, care să justifice activitatea și jertfa care se cere tuturor. Bătrânii noștri aveau o maximă, în care se cuprindea o întreagă înțelepciune morală. Ei ziceau: Să-ți fie teamă de Dumnezeu și rușine de oameni. Aceasta, noi suntem datori să o actualizăm, să o reînviem, să o răspândim. Pentru acest motiv am accentuat rolul educației religioase în special deoarece numai instrucția religioasă, pe care o putea face în trecut și învățătorul, nu este tot una cu educația religioasă pe care trebuie să o facă în școală preotul, cu toată căldura și cu toată dragostea. Educația religioasă și morală în primul rând. Copiii trebuie să învețe a trăi, odată cu fiorul credinței religioase, maximele morale care se degajează din religie. Teama respectuoasă de legea morală trebuie să fie unită cu jena morală de oameni, cu jena față de blamul semenilor. Prin aceasta se explică multe

din dispozițiile legii învățământului primar.

Pentruce credeți că am prevăzut în lege puțința de a se întocmi așa zisul ziar al clasei, în care se notează faptele mai importante care s'au petrecut în clasă, în școală, în sat? Tocmai pentru a fi discutate și a servi ca exemple pentru conduita și viața morală a școlarilor.

Dar, pe lângă aceasta, școala noastră trebuie să formeze în sufletul copilului un adevărat cult al muncii.

Intotdeauna munca a fost suportul organizării sociale, dar nu întotdeauna i s'a atribuit valoarea, care i se cuvine. Munca manuală mai ales, foarte multă vreme a fost depreciată, sclavii și poporul de jos fiind singurii muncitori de acest fel. Timpul a șters însă urmele acesteia și acum munca este la locul de cinste. Astăzi, când Statele se organizează pe baza valorii muncii, stabilindu-se o ierarhie nouă, școala trebuie să accentueze și mai puternic acest principiu. Deaceea apare ca un fir călăuzitor în toate articolele din legea învățământului primar, ideea aceasta a muncii, a muncii ca izvor de mulțumiri, a muncii creatoare, a muncii în toate direcțiile vieții. Si cum individul trebuie să se subordoneze și să se integreze în viața Statului și a națiunii, munca lui trebuie făcută spre binele general și în unire cu semenii săi. Comunitatea de muncă școlară, educația cooperatistă, care este bine precizată în lege, servesc tocmai acestui scop. În modul acesta se va dezvoltă spiritul de solidaritate și mai mult și copilul va învăța de mic să se armonizeze cu grupul social din care face parte.

Toate cunoștințele, care se predau în școala primară, trebuie să fie legate însă în mod unitar și indisolubil cu viața practică.

Nu-i servesc la nimic copilului o serie de nume, o sumă de regule de tot felul, dacă nu le poate utiliza în viața de toate zilele. După ce a părăsit școala le uită și devine -în cel mai bun caz- un semi-analfabet. Deaceea pentru el școala trebuie să fie vie și tot ce i se spune de către învățător în clasă să se lege de un fapt din viața lui, a satului, de ocupația lui. Cunoștințele de botanică și de zoologie să fme predate în legătură cu agricultura, întocmai ca și elementele de fizică și chimie. Numai așa va folosi copilul țăranului nostru depe urma școlii, așa vor înțelege rostul școlii chiar și părinții lui.

Deaceea se impune o schimbare în modul de predare. Integralismul corespunde în totul nu numai trebuinței de sinteză a spiritului nostru, ci și nevoilor societății. În acelaș timp trebuie o variație, după diferitele regiuni economice, cu posibilitățile pe care le oferă ele, cu materia primă și bogățiile pe care le au. Preocupările și disciplinile

practice vor trebui și ele să fie variabile deci. In acest scop am înființat prin noua lege consiliile pedagogice județene și cele de Ținut. Ele au menirea să stabilească în fiecare județ, pentru fiecare școală în parte, ce îndelețniciri practice vor trebui să se facă. Am crezut că Ministerul nu trebuie să fixeze dela Centru, din birou, anumite discipline practice, aceleași pentru toată Țara, ci să lase organelor celor mai competente dela fața locului, sarcina de a stabili fizionomia practică fiecărei școli.

In câteva zile aceste consilii vor avea ființă și vor începe operațiunile necesare în vederea noului an școlar.

Cursul așa zis supraprimar are, după noua lege, un caracter cu totul practic. El este variat, la oraș și sat. Concep acest curs la țară ca o școală cu o mică fermă, în care copiii vor învăța adevărata gospodărie agricolă, după cum fetele vor fi pregătite ca bune gospodine și elemente active în operația muncilor agricole. Din aceste ultime trei clase ale școlii primare, pe care le-am numit clase pregătitoare de muncă, vor ieși țărani luminați, buni gospodari, care-și vor croi o gospodărie ~~alt~~ fel îndrumată.

Scolile agricole de iarnă pentru băeți și școlile de economie casnică se vor contopi cu ciclul superior al școlii primare. Vom organiza, după posibilitățile naturale, care ne stau la dispoziție, internate în câteva centre, unde se vor organiza aceste cursuri. Deasemenea pentru satele care se găsesc pe o rază de 3 Km. depărtare între ele, se vor înființa centre supraprimare pentru copii. Anul acesta vor lua ființă neapărat acestea.

In legea nouă am orânduit vacanțele și cursurile, în legătură cu munca pe care o fac locuitorii Țării. Deaceia am prevăzut vacanțele regionale și calendarul școlar agricol.

Scoala primară dela sat și oraș nu trebuie să mai apară ca niște organe străine față de viață, ele nu trebuie să formeze oameni detașați și înstrăinați de mediul în care au trăit sau trăesc, ci tocmai pentru acest mediu, pregătindu-le însă o viață superioară cu un nivel mai ridicat. Așa se creează civilizația unui popor, treptat-treptat.

In legătură cu Straja Țării și Serviciul Social școala va trebui să-și facă această datorie a sa.

Se înțelege că această deosebire regională a școlilor dela oraș și dela sat, nu este o piedică în procesul de ascensiune socială și a selecționării elementelor celor mai bune, indiferent de clasa socială

din care fac parte, deoarece ciclul inferior al școlii primare, în cele patru clase, dă cunoștințele necesare -aceleași pe tot cuprinsul Țării- pentru ca micii absolvenți, care vor să urmeze într'o școală secundară, să se prezinte la fel de bine pregătiți, urmând ca numai deosebirea de înzestrare naturală, de capacitate să producă diferențierea dintre ei.

Grija pentru formarea elitei sociale conducătoare se poate vedea ușor din această lege, căci am prevăzut mijloace prin care se vor selecționă cei mai buni dintre copii și posibilitatea de a-i urmări în dezvoltarea lor succesivă până la terminarea studiilor lor.

Se înțelege însă ușor că toate acestea sunt în funcție de învățător.

O lege, oricât de bine alcătuită ar fi ea, poate rămâne fără rezultate dacă cei chemați să o aplice nu sunt pregătiți sau n'au dragoste de meseria lor.

Pentru aceasta am crezut că e absolut necesară preocuparea de pregătirea învățătorilor în școala normală și dezvoltarea unei cât mai înalte conștiințe de misiunea lor. Modificările introduse în lege referitor la școala normală vor ajuta la pregătirea noului învățător, de care avem nevoie. Li se vor cere profesorilor dela școala normală un spor de muncă și de efort, o răspundere mai accentuată -deaceia legea le-a făcut o poziție aparte, un tratament și o remunerație deosebită, în conformitate cu sarcinile noi care li se pun pe umeri.

Școala normală superioară care și-a deschis porțile și pentru învățători, ne va da elemente cu altfel de pregătire pentru conducerea și controlul școalelor noastre și cu o cultură, care-l va pune pe învățător în situația de a contribui cu mai multă putere la ridicarea învățământului nostru primar.

Incepând din vara aceasta, opera de pregătire a învățătorului, pentru a corespunde cât mai bine celor ce se cer dela dânsul, devine activă. Cursurile, care se vor ține în luna viitoare și la care vor participa peste 1000 de învățători, sunt semnalul dorului de muncă nou al celor care sacrifică din repausul cuvenit pentru a ^{putea} servi mai ^{bun} țara.

Legea nouă sancționată de Majestatea Sa Regele, ale cărui sfaturi și înțelepte observațiuni au fost cel mai prețios îndreptar pentru alcătuirea ei, o vom aplica cu toată dragostea și rigurozitatea, având credința că vom reuși să înlăturăm lipsurile învățământului nostru primar și să-l punem pe adevăratele lui baze.

V. Arad